

ΓΙΑΤΙ ΜΕ ΤΟ ΜΙΚΡΟ ΠΡΙΓΚΙΠΑ; Είναι πολύ δύσκολο να κρίνεις τον εαυτό σου παρά να κρίνεις τους άλλους. Αν καταφέρεις να κρίνεις σωστά ,αυτό σημαίνει πως είσαι αληθινά σοφός-γεγονός αναληθές Το συγκεκριμένο βιβλίο μου προκαλεί την ίδια συγκίνηση πάντα Ένας ύμνος στη ζωή, τη φύση, την αγάπη, τη φιλία, Το ανακάλυψα για τις ανάγκες της πτυχιακής μου όταν τελείωνα την Ακαδημία στα Ιωάννινα. Χρωστώ μεγάλη ευγνωμοσύνη στον καθηγητή μου κ. Χ. Νταλάκα, εξαιτίας του οποίου γνώρισα το μικρό πρίγκιπα. Τα τεστ αναγνωσιμότητας και καλλιέργειας του λόγου ,με εργαλείο το συγκεκριμένο βιβλίο με κατέταξα κι εμένα ανάμεσα στους φανατικούς αναγνώστες. Ήταν- ακόμα εξακολουθεί- ένα αντίδοτο για τη ματαιοδοξία την πλεονεξία τα πλούτη και την πειθαρχία της σύγχρονης ζωής .Κύριο μήνυμά του -όπως λέει κι ο Στρατής Τσίρκας είναι το αίσθημα ευθύνης απέναντι σ' εκείνους που αγαπούμε ή μας αγαπούν. Απευθύνεται στο «παιδί» που ο καθένας κρύβει μέσα του ,μέσα από το φιλοσοφικό μύθο της αναζήτησης της αλήθειας. Προάγει έτσι την υγεία μας δίνοντας στα αισθήματά μας την «καλή ανατροφή» την άσκηση, ώστε να μάθουν να αγαπούν όσο θέλει και όπως, θέλει ο αγαπώμενος. Μας μαθαίνει πώς να προλαβαίνουμε τα άσχημα και να εκτιμούμε τα όμορφα. Είναι αφιερωμένο στον LEON WERTH όταν ήταν ακόμα μικρό αγόρι Ο μικρός πρίγκιπας είναι απ' τα βιβλία που έχω ανάγκη να διαβάζω συχνά .Είναι απ' αυτά που έχεις την αίσθηση ότι δεν υπάρχουν απλά στη βιβλιοθήκη σου ως λάφυρα μιας πολύτιμης γνωστικής εμπειρίας, ούτε ως επιπλέον επιθυμητό απόκτημα ενός συγκεκριμένο γνωστικού ενδιαφέροντος. Βιβλία που δεν παρατηρούν τα επιπόλαια, υπεροπτικά, μίζερα μάτια, αλλά τα ευαίσθητα και διάφανα παιδικά μάτια.

Βρίσκεται μαζί με το ΜΟΝΟΓΡΑΜΜΑ του Ο. Ελύτη στο ράφι της βιβλιοθήκης μου Έχω την αίσθηση ότι γεννήθηκα μαζί τους μεγαλώνω και ωριμάζω «συζητώντας» μαζί τους και εκείνα αντίστοιχα μεγαλώνουν και παλιώνουν σαν το παλιό κρασί...

Η βιβλιοθήκη μας είναι σα να λέμε, η προσωπική μας κάβα. Σφραγισμένα μπουκάλια που μόνο όταν τα ανοίξεις διαπιστώνεις την πραγματική τους αξία. Άλλα θέλουν λίγο χρόνο για να βγάλουν το άρωμά τους ,άλλα πίνονται αμέσως .Άλλα τα πίνεις μονορούφι και ξεδιψάς ,άλλα τα απολαμβάνεις σιγά-σιγά, βρέχοντας μόνο τις άκρες της γλώσσας σου κάθε φορά. Αυτό είναι από τα πιο παλιά που έχω ,τα ανοίγω πάντα μόνη και μαζί έρχονται αναμνήσεις από αστέρια, μοναδικά.

Σαν τα αστέρια που συντρόφευαν το μικρό πρίγκιπα στο ταξίδι της ζωής. Η μορφή του, οι συνομιλίες του με τα λουλούδια ,το φίδι ,την αλεπού ,μα ακόμα και τότε έρχεται η παρηγοριά να σβήσει τον πόνο. Ακόμη και η αλεπού δίνει μαθήματα ζωής. Δεν καταλαβαίνει τα κίνητρα και τους στόχους των μεγάλων ο μικρός πρίγκιπας-το κάθε παιδί που έχουμε στο σχολείο μας,-μαθαίνει πως όταν δημιουργείς δεσμούς, έχεις ευθύνη ως προς αυτούς όχι γιατί πρέπει αλλά γιατί με ό,τι δένεσαι είναι πια για σένα μοναδικό «Κι αν ακόμα στερηθείς την παρουσία αυτών που αγαπάς ,κανείς ποτέ δεν θα μπορέσει να σου στερήσει το γεγονός πως

τους γνώρισες κι έζησες μαζί τους, τη μαγεία εκείνων των μοναδικών στιγμών που δικαιώνουν μια ζωή», είπε ο μικρός πρίγκιπας. Άρα όσα μαλώματα κι αν έχουμε στο σχολείο όση επιθετικότητα κι αν βγάζουν οι καιροί μας η αυλή του σχολείου καλό είναι να παραμείνει το καταφύγιο των μικρών. Σε ένα πρόγραμμα αγωγής υγείας ο μικρός πρίγκιπας μπορεί να θεωρηθεί εκείνο το ευρηματικό όχημα που θα απορροφήσει όλους τους κραδασμούς της παιδικής επιθετικότητας. Κι αυτό είναι απλά υγιές.

Τελικά είναι ένα συγκινητικό παραμύθι μια τρυφερή ιστορία για μικρούς και μεγάλους. Ο συγγραφέας του Antoine de Saint Exupery επαγγελματίας πιλότος σκοτώθηκε πολεμώντας, άφησε πίσω του ένα έργο με επίκεντρο τις εμπειρίες από την πτήση ιδωμένες στο φως ενός σύγχρονου ουμανισμού ,μιας έξαρσης της περιπέτειας και της κυριαρχίας του ανθρώπου στο διάστημα. Η ιστορία είναι απλή. Στη Σαχάρα ένας πιλότος που προσπαθεί να επισκευάσει το αεροπλάνο του συναντά αναπάντεχα το Μικρό Πρίγκιπα -πλάσμα εύθραυστο και αλλόκοτο ,παιδί και ενήλικα, γήινο και εξωγήινο- ο οποίος θα του διηγηθεί ιστορίες με πλανήτες, με ανθρώπους με λουλούδια και ζώα. Βαθιά επηρεασμένος από τον όλεθρο του Β Παγκοσμίου Πολέμου ,ο συγγραφέας αγωνίζεται για το δικαίωμα του ανθρώπου να δώσει νόημα στη ζωή του μέσα από πράγματα απλά- την εμπιστοσύνη στην ανθρώπινη φύση ,τη φιλία ,την αγάπη, την πίστη σε ιδανικά. Ο Μικρός Πρίγκιπας, που δεν καταλαβαίνει τον κόσμο των μεγάλων ,δίνει ένα παράδειγμα ,ένα αισιόδοξο μήνυμα. Υπάρχει μας λέει τρόπος σωτηρίας διέξοδος στη μοναξιά. Αν συνειδητοποιήσεις ότι έχεις ευθύνη απέναντι σε εκείνους που αγαπάς ή σε αγαπούν Αρκεί να ξέρεις να δημιουργείς δεσμούς ,να ημερώνεις ,και να ημερώνεσαι ,να γίνεσαι διαρκώς κριτής το εαυτού σου ,να μην παραχωρείς το δικαίωμά σου να μάχεσαι για την ευτυχία σε όποιο πλανήτη κι αν έχεις ταχθεί να ζήσεις ,ακόμα κι αν πρέπει να περάσεις από έναν προσωρινό θάνατο. Κ έτσι πέρασαν τα χρόνια, μεγαλώσαμε κι εμείς κι ο μικρούλης έγινε πια κλασικός .Αναδύει πάντα μια γοητεία. Είναι ένα σύμβολο ,ένα φωτεινό σημείο, μια αφορμή να αφήσουμε το νου και την καρδιά να μας ταξιδέψουν σε ένα ιδανικό.

Η ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΑΓΩΓΗΣ ΥΓΕΙΑΣ Α/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΠΙΕΡΙΑΣ

ΛΕΝΑ ΠΑΤΑΡΙΔΟΥ

«Ο μικρός μας πρίγκιπας»

« Ο Δον Κιχώτης»

η συναισθηματική νοημοσύνη μας και οι άλλοι

Υπεύθυνη προγράμματος : Παταρίδου Ελένη, δασκάλα

Ευχαριστούμε τους μαθητές και τις μαθήτριες του ΣΤ1(2008-2009) και του

ΣΤ2 (2009-2010) του 4^{ου} Δημοτικού Σχολείου Κατερίνης για τη συμμετοχή τους στο πρόγραμμα.

«Καμία συζήτηση για την ανάπτυξη της προσωπικότητας και την κοινωνική ανάπτυξη δεν θα είναι ολοκληρωμένη εάν δεν εξετάσουμε πώς τα παιδιά καταλήγουν να καταλαβαίνουν, να ρυθμίζουν και να εκδηλώνουν τα συναισθήματα που συνοδεύουν και διαμορφώνουν τις σχέσεις με τους άλλους» (COLEM,COLE,S)

Στα αναλυτικά προγράμματα σπουδών έχει δοθεί έμφαση στη γνωστική ανάπτυξη των μαθητών με αποτέλεσμα να παραμελείται η συναισθηματική ανάπτυξη και εξέλιξη τους. Τα πολιτιστικά προγράμματα σε συνδυασμό με τα προγράμματα Αγωγής Υγείας παρέχουν τη δυνατότητα στον εκπαιδευτικό να αναπτύξει αντισταθμιστική δράση και να καλύψει το υπάρχον έλλειμμα. Αναλάβαμε την υλοποίηση του προγράμματος; « Ο μικρός μας πρίγκιπας η συναισθηματική νοημοσύνη και οι άλλοι» με το ΣΤ1 (2008-2009)και συνεχίσαμε με τον « Δον Κιχώτη και την κοινωνική νοημοσύνη» με το ΣΤ2 (2009-2010) επειδή διαπιστώσαμε ότι τόσο σε επίπεδο τάξης, όσο και σε επίπεδο σχολείου, την ύπαρξη προστριβών μεταξύ μαθητών του σχολείου μας. Αυτό που μας κέντρισε την προσοχή ήταν ότι στις διαφωνίες αυτές, τις πολύ απλές αρχικά δεν είχαν οι μαθητές τρόπους να τις επιλύσουν και σιγά -σιγά δρούσαν ως συσσωρευτική δύναμη για να δημιουργηθούν έτσι τελικά συγκρούσεις που σαφώς είναι δυσεπίλυτες και αρνητικές για το « κλίμα» της τάξης και του σχολείου. Φυσικό επόμενο ήταν η δημιουργία αρνητικής αυτοεκτίμησης- αυτοεικόνας και η ανάπτυξη επιθετικότητας. Η αποστασιοποιημένη επιλεκτική, ματιά του εκπαιδευτικού που απλά παρατηρεί και την ίδια στιγμή σηκώνεται και φεύγει - μη βγάζοντας τα κάστανα από την φωτιά- άλλωστε πόσο τον ενδιαφέρει άραγε- δημιουργεί αθροιστικά μικρά παραπτώματα, που ψάχνουν να βρουν δρόμο να εξωτερικευθούν. Έτσι η διακριτικότητα εκλαμβάνεται ως αδυναμία, αδιαφορία ,επιβράβευση της πράξης. Μα ξεχνάμε πως η πράξη παρατηρείται και χαρακτηρίζεται όχι το παιδί. Άλλωστε «άσε βρε παιδιά είναι» Ουσιαστικά με την υλοποίηση του προγράμματος επιχειρείται η καλλιέργεια της « αυτογνωσίας» και της «ετερογνωσίας» των μαθητών καθώς και η δυνατότητα επιλογής παρρησιακής συμπεριφοράς, Τι είναι όμως η παρρησιακή συμπεριφορά;

Όταν ένας άνθρωπος συμπεριφέρεται με τρόπο που δεν πληγώνει κανένα ούτε βέβαια τον εαυτό του, είναι τίμιος, ευθύς, υπεύθυνος τότε λέμε ότι έχει παρρησιακή συμπεριφορά. Η παρρησιακή συμπεριφορά είναι ζήτημα προσωπικών επιλογών αποφασίζει το ίδιο το άτομο και δεν επιτρέπει στους άλλους να αποφασίζουν για τον εαυτό του.

ΣΤΟΧΟΙ

Να ενισχύσουν την αυτοπεποίθηση και την αυτοεκτίμηση τους. Να δουν τον εαυτό τους ως αξιόλογο πρόσωπο που η συμπεριφορά τους επηρεάζει στη σχέση με τους άλλους. Να συνειδητοποιήσουν τις επιρροές για τις σχέσεις που διέπουν τον κόσμο γύρω τους. Να ελέγχουν τις παρορμήσεις τους. Να μάθουν να μπαίνουν στη θέση του άλλου και να τον καταλαβαίνουν καλύτερα. Να επιλέγουν το είδος της συμπεριφοράς που θέλουν για κάθε περίπτωση. Να θέτουν προσωπικούς στόχους σε σχέση με την αυτοβελτίωση της συμπεριφοράς τους. Να ενισχύσουν τη συναισθηματική τους νοημοσύνη να μάθουν να διαχειρίζονται τα συναισθήματά τους.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

Βασικό υλικό που στήριξε την προσπάθεια μας ήταν 12 ασκήσεις παρρησιακής συμπεριφοράς από το βιβλίο του Gotman

και του Goleman «Συναισθηματική Νοημοσύνη» καθώς και το βιβλίο: «Ο μικρός πρίγκιπας» του Αντουαν Ντε Σαντ Εξυπερύ και ο «ΔΟΝ ΚΙΧΩΤΗΣ», του Θερβάντες .

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Σύμφωνα με τον Dunkheim το σχολείο πρέπει να μυήσει τα παιδιά στις αξίες και τις πρακτικές της να καλλιεργήσουν την προσωπικότητα τους και να βελτιώσουν τις επικοινωνιακές τους δυνατότητες και επιλογές μέσω της αλληλεπίδρασης (Vygotsky). Μέσα από τη βιωματική μάθηση και την εμπειρία (Piaget) προσεγγίσαμε το θέμα μας, μέσω του διμετωπικού και του ομαδοσυνεργατικού μοντέλου δόθηκαν ευκαιρίες στα παιδιά να αποκτήσουν «δεξιότητες ζωής» για την ασφαλή συνέχεια της ζωής τους.

Για την επίτευξη του σκοπού και των στόχων του προγράμματος εφαρμόσαμε εκπαιδευτικές τεχνικές όπως η εισήγηση, η ανάγνωση, η αφήγηση, ο διάλογος, το παιχνίδι ρόλων, ο καταγισμός ιδεών και η συνέντευξη.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Πρώτο δώρο-Γνωριμία με το πρόγραμμα, επεξηγήσεις σε απορίες μαθητών και αποσαφήνιση του σκοπού του προγράμματος. Δημιουργία των κανόνων που διέπουν την καλή λειτουργία της ομάδας, από τους ίδιους τους μαθητές .

Δεύτερο δώρο-Εκτέλεση πρώτης άσκησης με τίτλο: « ΕΓΩ». Εδώ ο κάθε μαθητής διακρίνει τη δική του μοναδικότητα αλλά ταυτόχρονα και των άλλων με όλα τα θετικά και τα αρνητικά στοιχεία.

Τρίτο δώρο -Δεύτερη άσκηση ; « Στόχοι». Εδώ οι μαθητές διέκριναν διάφορες μορφές συμπεριφοράς με τις οποίες είχαν τη δυνατότητα να αντιδράσουν σε μια συνθήκη. Μέσα από δραματοποίηση και το παιχνίδι ρόλων, διαπίστωσαν ότι έχουν τη δυνατότητα επιλογής διαφορετικών μορφών αντίδρασης πέρα από αυτές που συνήθιζαν να χρησιμοποιούν ως τώρα.

Τέταρτο δίωρο- τρίτη άσκηση: « Συναισθήματα». Κατέγραψαν τα συναισθήματα τα χώρισαν σε αρνητικά και θετικά και έγινε εικονογράφηση των συναισθημάτων.

Άκουσαν «τον κήπο των ευχών» του Μ.Φραγκούλη και είδαν το διαδικτυακό video από το βιβλίο του μικρού πρίγκιπα. Διάβασαν αποσπάσματα από το μικρό πρίγκιπα του Α.Ντε. Σαντ Εξυπερύ. Η μαθήτρια Φ. Ε. το παρουσίασε και μίλησε για αυτό. Άκουσαν και είδαν βίντεο από το διαδίκτυο με θέμα τον Δόν Κιχώτη: το θεατρικό του Γ. Κιμούλη, το τραγούδι από το συγκρότημα ΔΥΤΙΚΕΣ ΣΥΝΟΙΚΙΕΣ και το αντίστοιχο κομμάτι της Μαντούς.

Εικονογράφησαν τις έννοιες συναισθηματικού περιεχομένου « Φοβάμαι», «θυμώνω» « Ζηλεύω», « χαίρομαι», «λυπάμαι». Ανακάλυψαν ότι και τα αρνητικά συναισθήματα ορισμένες φορές μας προστατεύουν όπως ο φόβος, για παράδειγμα.

Πέμπτο δίωρο- τέταρτη άσκηση: «Μιλώ για μένα - γράφω για μένα ζωγραφίζω για μένα. Έχει δοθεί να καταγράψουν τα συναισθήματα τους 4 κατά τη διάρκεια της μέρας και να τα αιτιολογήσουν. Διαπίστωσαν ότι όλα τα συναισθήματα δεν ελέγχονται το ίδιο εύκολα. Στην συνέχεια τροποποίησαν τα συναισθήματα τους αλλάζοντας τη στάση του σώματος τους. Δοκίμασαν να πουν στη δασκάλα κάτι που φοβούνται , παρατήρησαν το σώμα τους (σκυμμένο κεφάλι γύρω τους ώμους, βλέμμα μετέωρο, χέρια σφικτά δεμένα και συνεχώς κινούμενα). Δοκίμασαν να πουν την ίδια φράση με το κεφάλι ψηλά και τους ώμους ανεβασμένους. Ρωτήθηκαν αν ένιωθαν όπως πριν. Διαπίστωσαν την διαφορά. Κατανόησαν ότι οι ίδιοι επιλέγουν πώς θα αισθανθούν είναι οι ίδιοι υπεύθυνοι για το συναίσθημα τους.

Έκτο δίωρο -Πέμπτη άσκηση: « Φόβος». Στόχος είναι να εντοπίσουν και να παραδεχτούν οι μαθητές τους φόβους τους έτσι θα μπορέσουν, δουλεύοντας πάνω στις φοβίες τους, να τις ξεπεράσουν και ν' απελευθερωθούν στη συμπεριφορά τους; «Φοβάμαι αλλά βλέπω ότι και άλλοι φοβούνται από κάτι και δεν ντρέπομαι που κι εγώ φοβάμαι», είπε μία μαθήτρια.

Έβδομο δίωρο- Έκτη άσκηση: «Θυμός». Ο θυμός είναι ένα έντονο συναίσθημα που το έχουν νιώσει όλοι. Ο θυμός μπορεί να καθορίσει σχέσεις – στάσεις – συμπεριφορές. Οι μαθητές μας δούλεψαν σκηνές θυμού από την «Πολίτικη κουζίνα», τις δραματοποίησαν εκ νέου διασκεδάζοντας αλλάζοντας πολλές φορές τη ροή, προτείνοντας εναλλακτικούς τρόπους αντίδρασης.

Όγδοο δίωρο- Έβδομη άσκηση: «όχι». Το όχι στην καθημερινή μας ζωή είναι σημαντικό όσο και το ναι. Δεν έχουμε όμως σκεφτεί τους τρόπους με τους οποίους μπορούμε να το πούμε επομένως και πώς « περνάει» στον απέναντι. Εδώ ζητήθηκε από τα παιδιά να μας πουν το «όχι» με διαφορετικούς τρόπους. Μας εντυπωσίασαν με την πολυμορφία της έκφρασης μέσα από την οποία διαπιστώθηκε ότι μπορούμε να αρνηθούμε χωρίς να χάσουμε τις σχέσεις μας αρκεί να εκφραστούμε με ευγενικό τρόπο.

Ένατο δίωρο- Όγδοη άσκηση; «ανατροφοδότηση». Σ' αυτή τη δραστηριότητα οι μαθητές ουσιαστικά, ασχολήθηκαν με την κριτική που κάνουν οι ίδιοι και που δέχονται από τους συνομήλικους, γονείς δασκάλους. Κατέγραψαν τα χαρακτηριστικά μιας αποδεκτής και αξιόπιστης κριτικής όπως ειλικρίνεια, εντιμότητα, θετική διάθεση.

Δέκατο δώρο- Ένατη άσκηση: « Έπαινοι».Εδώ δόθηκε η ευκαιρία στους μαθητές να εξοικειωθούν στο να δέχονται επαίνους χωρίς να ντρέπονται και χωρίς να μειώνουν τον εαυτό τους. Αλλά και να επαινούν τους άλλους με διακριτικότητα και ειλικρίνεια.

Εντέκατο δώρο -Δέκατη άσκηση; «Ενεργητική προσοχή».Αυτή η άσκηση έρχεται κόντρα με τον εγωκεντρισμό που διακρίνει τα παιδιά ακόμα και ως έφηβοι καλούνται οι μαθητές να μάθουν όχι μόνο ν' ακούν τον άλλο αλλά και να μπαίνουν στη θέση του, για να κατανοήσουν τα συναισθήματα και τις αντιδράσεις τους.

Δωδέκατο δώρο- Ενδέκατη άσκηση: «Υπευθυνότητα». Με την άσκηση αυτή οι μαθητές κατανόησαν την άμεση σχέση μεταξύ δικαιωμάτων και υποχρεώσεων. Μελέτησαν συγκεκριμένες συνθήκες χρησιμοποιώντας αυτορυθμιστικές στρατηγικές για να τροποποιήσουν τη συμπεριφορά τους και να συμβάλλουν στη δημιουργία θεσμών και ανάπτυξη σχέσεων. Στο τέλος κάθε άσκησης οι μαθητές έθεταν στόχους για αυτοβελτίωση. Τα αποσπάσματα από το «μικρό πρίγκιπα» τους έδιναν το ερέθισμα να αναλύσουν τις έννοιες επικοινωνιακού χαρακτήρα. Η εικονογράφηση όλων αυτών των εννοιών – ασκήσεων έδρασε θεραπευτικά όπως και η ανάγνωση του βιβλίου. Το πρόγραμμα ολοκληρώθηκε με παρουσίαση δραστηριοτήτων των μαθητών (αφίσες καθώς και με την κατασκευή ενός χειροποίητου βιβλίου, ερωτηματολόγια, ζωγραφική, κολάζ, βιβλίο των συναισθημάτων), Καθώς και με παρουσίαση αποσπάσματος από το έργο « Ο μικρός πρίγκιπας» Παρουσιάστηκε η σκηνή με το τριαντάφυλλο, την αλεπού και τη δημιουργία δεσμών.

Αξιολόγηση – συμπεράσματα Ζητήσαμε από τους μαθητές να αξιολογήσουν το πρόγραμμα μέσω ενός ερωτηματολογίου το οποίο δημιούργησε μια ομάδα μαθητών. Στόχος του ερωτηματολογίου η διαπίστωση ανάπτυξης παρρησιακής συμπεριφοράς. Ομαδοποιήσαμε της ερωτήσεις τις βάλαμε σε λογική σειρά και το ερωτηματολόγιο στήθηκε. Μοιράστηκε στους μαθητές και σχολιάσαμε τις απαντήσεις.

1)Από τις απαντήσεις, συμπεραίνεται ότι οι μαθητές ενίσχυσαν την αυτοεκτίμηση τους.

2)Για να επιλύσουν τις διαφορές τους επέλεξαν το διάλογο, ζήτησαν από τον άλλο να τους πει τι νιώθει, μπήκαν στη θέση του άλλου εφάρμοσαν την ενεργητική ακρόαση, εξέφρασαν τις σκέψεις τους και τα συναισθήματα τους με έντιμο και ειλικρινή τρόπο άρα ανέπτυξαν παρρησιακή συμπεριφορά και τόνωσαν τη συναισθηματική τους νοημοσύνη. Ακόμα και μαθητές «αποστασιοποιημένοι» από τα εκπαιδευτικά δρώμενα συμμετείχαν δειλά-δειλά.

Καθώς ασχοληθήκαμε με όλα τα παραπάνω είχαμε την αίσθηση ότι όλα όσα είδαμε, διαβάσαμε και ζήσαμε μας πρόσφεραν γνώσεις οι οποίες είναι πολύ καινούργιες αλλά που ταυτόχρονα αντιπροσώπευαν κάποιες μεγάλες αλήθειες που οι άνθρωποι τις γνώριζαν από πάντα. Ίσως αυτό που χαρακτηρίζει τον «ανώτερο πνευματικά» άνθρωπο να μην είναι τόσο ο διαφορετικός τρόπος σκέψης αλλά ο πλούτος του συναισθηματικού του κόσμου-η νοημοσύνη της καρδιάς...

Τελικά «όλα τα πράγματα μικρά και μεγάλα είναι μυστικά συνδεδεμένα μεταξύ τους .Δεν μπορείς να κόψεις ένα λούλουδι δίχως να τaráξεις ένα άστρο. Άλλωστε την ουσία δεν την βλέπουν τα μάτια αλλά η καρδιά...»

Όσο κι αν οι καιροί έχουν αλλάξει...

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΩΓΗΣ ΥΓΕΙΑΣ-ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ (2008-2010)

4^ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ

Στ1 και Στ2

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Η δασκάλα Λένα Παταρίδου

Βιβλιογραφία

Goleman , D,Η Συναισθηματική Νοημοσύνη, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα ,1998

Gottman,J.,Η Συναισθηματική Νοημοσύνη των παιδιών, Ελληνικά Γράμματα,2000

A.Ντε .Σάντ Εξτπερί, Ο Μικρός Πρίγκιπας,Ζαχαρόπουλος,Αθήνα,2000

Θερβάντες.Μ.,Ο Δον Κιχώτης,(διασκευή: Τσαρούχας Π.),Διάπλαση,2009

Μπάουμ Χάικε, Συναισθηματική αγωγή,Θυμάρι,2007

Ρόκα Νούριο, Τα συναισθήματα: Από τη λύπη ως τη χαρά, Κέδρος,2005

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΣΥΝΤΟΜΟ ΣΧΕΔΙΑΣΜΑ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΣΚΟΠΟΙ

Η ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ Η

ΚΑΤΑΚΤΗΣΗ ΤΗΣ ΠΑΡΡΗΣΙΑΚΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ ΜΕ ΟΧΗΜΑ -ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΤΟ ΜΙΚΡΟ ΠΡΙΓΚΙΠΑ ΤΟΥ ΑΝΤΟΥΑΝ ΝΤΕ ΣΑΝΤ ΕΞΥΠΕΡΙ

Η ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΕΝΔΟΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΑΝΑΓΝΩΣΗ ΤΟΥ ΔΟΝ ΚΙΧΩΤΗ ΤΟΥ ΘΕΡΒΑΝΤΕΣ ΣΕ ΔΙΑΣΚΕΥΗ ΤΟΥ ΤΣΑΡΟΥΧΑ

ΣΤΟΧΟΙ

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΕΑΥΤΟΥ ΤΟΥΣ-ΑΥΤΟΠΡΟΣΩΠΟΓΡΑΦΙΑ

ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΤΩΝ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥ ΛΕΞΙΛΟΓΙΟΥ ΤΟΥΣ

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΣΕΒΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΤΩΝ ΑΛΛΩΝ

ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΩΝ ΔΙΑΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ

ΔΙΑΧΩΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣ ΤΩΝ ΘΕΤΙΚΩΝ ΑΠΟ ΤΑ ΑΡΝΗΤΙΚΑ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΑ

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΕΑΥΤΟΥ ΤΟΥΣ

ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΩ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΥ ΤΟΥΣ ΤΑΛΕΝΤΟΥ

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

ΣΤΗΡΙΧΤΗΚΕ ΣΕ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΑΝΑΓΝΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ ΣΤΗ ΒΙΒΛΙΟΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΗΣ ΑΝΑΓΝΩΣΗΣ ΣΤΗ ΘΕΩΡΙΑ ΤΗΣ ΠΡΟΣΛΗΨΗΣ ΣΤΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΣΕ ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΑΥΤΟΓΝΩΣΙΑΣ -ΑΥΤΟΑΝΤΙΛΗΨΗΣ - ΑΥΤΟΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΝΣΥΝΑΙΣΘΗΣΗΣ ΟΜΑΔΟΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗ ΑΚΡΟΑΣΗ

ΜΕΣΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ

Η.Υ.

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

ΒΙΝΤΕΟ

ΜΟΥΣΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΜΟΡΦΗ ΒΙΒΛΙΟΥ

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΑ

ΕΡΕΥΝΕΣ

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

ΕΝΔΟΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ

ΑΛΦΑΒΗΤΑ ΤΩΝ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΩΝ

ΠΕΤΡΑ ΣΤΗΝ ΛΙΜΝΗ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΗ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΩΝ

ΑΦΙΣΑ

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΑ

ΑΝΑΓΝΩΣΗ ΠΑΡΑΜΥΘΙΩΝ ΑΥΤΟΠΡΟΣΩΠΟΓΡΑΦΙΑ

ΠΑΙΓΝΙΔΙΑ ΡΟΛΩΝ-ΧΡΩΜΑΤΙΖΩ ΤΑ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΑ ΜΟΥ-ΤΑ ΔΙΩΧΝΩ ΑΠΟ ΚΟΝΤΑ ΜΟΥ

ΣΥΝΤΑΓΕΣ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ –ΓΝΩΡΙΖΩ ΤΟ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ ΜΟΥ-ΠΑΙΖΩ ΚΑΙ ΜΑΘΑΙΝΩ ΑΠΟ ΑΥΤΟΝ

ΔΙΑΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ

ΤΟ ΚΟΥΤΙ ΤΩΝ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΩΝ

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΔΙΑΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΕΝΔΟΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ

ΠΩΣ ΝΑ ΒΕΛΤΙΩΣΩ ΤΗ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗ ΜΟΥ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ;

ΓΙΑ ΝΑ ΒΕΛΤΙΩΣΕΙ ΚΑΝΕΙΣ ΤΗ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗ ΤΟΥ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ

ΧΡΕΙΑΖΕΤΑΙ ΥΠΟΜΟΝΗ ΚΑΙ ΘΕΛΗΣΗ

ΜΕΡΙΚΟΙ ΤΡΟΠΟΙ ΕΙΝΑΙ ΟΙ ΠΑΡΑΚΑΤΩ.

ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΤΕ ΤΑ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΑ ΣΑΣ

ΑΝΑΛΑΒΕΤΕ ΤΗΝ ΕΥΘΥΝΗ ΤΩΝ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΩΝ ΣΑΣ

«ΠΡΟΣΠΑΘΗΣΤΕ ΝΑ ...» ΕΙΠΕ ΚΑΠΟΤΕ Ο ΜΙΚΡΟΣ ΠΡΙΓΚΙΠΑΣ

ΠΡΟΒΛΕΨΕΤΕ ΤΑ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΑ ΣΑΣ

ΠΡΟΣΠΑΘΗΣΤΕ ΝΑ ΕΙΣΤΕ ΛΙΓΟΤΕΡΟ ΕΠΙΘΕΤΙΚΟΙ

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΤΟ ΜΙΚΡΟ ΠΡΙΓΚΙΠΑ

ΤΗ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ

ΚΑΙ ΣΚΕΦΘΕΙΤΕ ΠΩΣ « ΤΗΝ ΟΥΣΙΑ ΔΕΝ ΤΗ ΒΛΕΠΟΥΝ ΤΑ ΜΑΤΙΑ

ΤΗ ΒΛΕΠΕΙ ΜΟΝΟ Η ΚΑΡΔΙΑ»

ΦΥΛΛΑΔΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

ΟΝΟΜΑ –ΕΠΩΝΥΜΟ

ΜΙΚΡΟΙ ΠΡΙΓΚΙΠΕΣ (Ονόματα μελών της ομάδας)

ΔΟΝ ΚΙΧΩΤΕΣ (Ονόματα μελών της ομάδας)

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ: ΛΕΝΑ ΠΑΤΑΡΙΔΟΥ

Ο ΜΙΚΡΟΣ ΠΡΙΓΚΙΠΑΣ ,Ο ΔΟΝ ΚΙΧΩΤΗΣ

Η ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ ΚΑΙ ΟΙ ΑΛΛΟΙ

ΑΠΟ ΤΗ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ

ΑΠΟ ΤΟ ΕΓΩ ΣΤΟ ΕΜΕΙΣ

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΔΙΑΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΔΙΑΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ

A Ποιες δραστηριότητες σας άρεσαν περισσότερο ; (Βάλε ένα σημαδάκι)

ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΗΣ ΦΙΛΙΑΣ ΤΟΥ ΜΙΚΡΟΥ ΠΡΙΓΚΙΠΑ

ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΩΝ ΦΙΛΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

ΤΟ ΔΕΝΤΡΟ ΤΗΣ ΦΙΛΙΑΣ-ΑΦΙΣΑ

ΔΕΝ ΞΕΡΩ

B .Ποια δραστηριότητα σας άρεσε λιγότερο;(Βάλε ένα σημαδάκι)

ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΗΣ ΦΙΛΙΑΣ ΤΟΥ ΜΙΚΡΟΥ ΠΡΙΓΚΙΠΑ

ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΩΝ ΦΙΛΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

ΤΟ ΔΕΝΤΡΟ ΤΗΣ ΦΙΛΙΑΣ-ΑΦΙΣΑ

ΔΕΝ ΞΕΡΩ

Γ .Γράψε μια παράγραφο για όσα έμαθες με την έρευνα-δράσης.

Τι έμαθες;

Τι θα αλλάξεις;

Πώς θα διαχειριστείς αυτά που έμαθες;

Δ. Σου άρεσε το πρόγραμμα;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

ΔΕΝ ΞΕΡΩ

ΟΝΟΜΑ:

ΕΠΩΝΥΜΟ:

ΣΤ1 2008-2009 ΣΤ2 2009-2010

4^οΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΕΝΔΟΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Α.. ΔΙΑΛΕΞΕ ΤΟ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑ ΠΟΥ ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΕΙ ΚΑΘΕ ΦΟΡΑ ΤΟΝ_ΕΑΥΤΟ ΣΟΥ ΣΤΗΝ ΑΝΑΛΟΓΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ

1.ΠΗΡΕΣ ΠΟΛΥ ΚΑΛΟΥΣ ΒΑΘΜΟΥΣ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΠΩΣ ΝΙΩΘΕΙΣ;

2.Ο ΚΑΛΥΤΕΡΟΣ ΣΟΥ ΦΙΛΟΣ ΔΕ ΘΕΛΕΙ ΝΑ ΠΑΙΞΕΙ ΜΑΖΙ ΣΟΥ.

ΠΩΣ ΝΙΩΘΕΙΣ;

3.ΕΙΔΕΣ ΕΝΑ ΘΡΙΛΕΡ ΣΤΗΝ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ

.ΠΩΣ ΝΙΩΘΕΙΣ;

4.Ο ΚΑΘΕΝΑΣ ΘΕΛΕΙ ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΦΙΛΟΣ ΣΟΥ.

ΠΩΣ ΝΙΩΘΕΙΣ;

5. ΕΧΕΙΣ ΠΑΡΕΙ ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΒΡΑΒΕΙΟ ΣΤΟ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ.

ΠΩΣ ΝΙΩΘΕΙΣ;

6.Ο ΦΙΛΟΣ ΣΟΥ ΕΧΕΙ ΕΝΑ ΝΕΟ ΠΑΙΓΝΙΔΙ ΚΑΙ ΕΣΥ ΔΕΝ ΤΟ ΕΧΕΙΣ

.ΠΩΣ ΝΙΩΘΕΙΣ;

7.Ο ΦΙΛΟΣ ΣΟΥ ΔΕΝ ΣΟΥ ΔΙΝΕΙ ΤΟ ΠΑΙΓΝΙΔΙ ΝΑ ΠΑΙΞΕΙΣ ΜΕ ΑΥΤΟ.

ΠΩΣ ΝΙΩΘΕΙΣ;

8.ΠΑΙΖΕΙΣ ΜΟΝΟΣ ΣΟΥ .

ΠΩΣ ΝΙΩΘΕΙΣ;

9.ΕΙΣΑΙ ΣΤΟ ΚΡΕΒΑΤΙ ΣΟΥ ΚΑΙ ΚΟΙΜΑΣΑΙ .

ΠΩΣ ΝΙΩΘΕΙΣ;

10 .ΔΙΝΕΙΣ ΧΡΗΜΑΤΑ ΣΕ ΕΝΑ ΦΤΩΧΟ ΠΑΙΔΙ.

ΠΩΣ ΝΙΩΘΕΙΣ ΕΣΥ;

ΠΩΣ ΝΙΩΘΕΙ ΤΟ ΠΑΙΔΙ;

B .ΠΟΙΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΣΟΥ ΑΡΕΣΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ ΚΑΙ ΓΙΑΤΙ.

Η ΑΥΤΟΠΡΟΣΩΠΟΓΡΑΦΙΑ ΜΟΥ

ΤΟ ΧΑΜΕΝΟ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑ-Η ΑΛΦΑΒΗΤΑ ΤΩΝ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΩΝ

ΤΟ ΠΑΡΑΜΥΘΙ ΜΕ ΤΑ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΑ

ΤΟ ΚΡΥΦΤΟ ΤΩΝ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΩΝ

ΤΑ ΘΕΤΙΚΑ ΚΑΙ ΤΑ ΑΡΝΗΤΙΚΑ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΑ

ΕΙΜΑΙ ΕΓΩ ΚΑΙ ΟΧΙ ΕΣΥ

.ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΩΝ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΩΝ ΜΟΥ

Ο ΧΑΡΑΚΤΗΡΑΣ ΜΟΥ ΚΑΙ ΜΙΑ ΣΥΝΤΑΓΗ

Ο ΚΗΠΟΣ ΤΩΝ ΕΥΧΩΝ ΜΕ ΤΟ ΜΑΡΙΟ ΦΡΑΓΚΟΥΛΗ.

ΤΟ ΚΑΠΕΛΟ ΜΕ ΤΑ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΑ

ΠΕΤΡΑ ΣΤΗ ΛΙΜΝΗ

ΤΟ ΘΕΡΜΟΜΕΤΡΟ ΤΩΝ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΩΝ ΜΟΥ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΩ ΚΑΘΕΤΙ ΠΟΥ ΑΙΣΘΑΝΟΜΑΙ

Ο ΜΙΚΡΟΣ ΠΡΙΓΚΙΠΑΣ ΚΑΙ ΤΑ ΔΙΚΑ ΜΟΥ

Η ΑΛΕΠΟΥ ΚΙ ΕΓΩ...

Γ. ΠΟΙΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΠΑΡΑΠΑΝΩ ΣΑΣ ΑΡΕΣΕ ΛΙΓΟΤΕΡΟ ΚΑΙ ΓΙΑΤΙ;

Δ. ΤΙ ΑΛΛΑΞΕ ΠΡΟΣ ΤΟ ΚΑΛΥΤΕΡΟ; ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ;

.ΓΡΑΨΕ ΣΕ ΜΙΑ ΠΑΡΑΓΡΑΦΟ ΤΑ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΑ ΣΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΡΕΥΝΑ ΔΡΑΣΗΣ

Τι έμαθες ,τι θα αλλάξεις στη ζωή σου ,πώς θα χρησιμοποιήσεις όλα αυτά που έμαθες;

Ε. ΣΟΥ ΑΡΕΣΕ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΗΣ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

ΔΕΝ ΞΕΡΩ

Ευχαριστώ για τη συνεργασία

Η ΔΑΣΚΑΛΑ ΛΕΝΑ ΠΑΤΑΡΙΔΟΥ

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΤΟ ΦΥΛΛΑΔΙΟ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Η ΑΛΦΑΒΗΤΑ ΤΩΝ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΩΝ

Α όπως αξιαγάπητος ,απορριπτέος ,απαίσιος, αμήχανος, αποδεκτός

Β όπως βαριεστημένος, βίαιος

Γ όπως γενναιόδωρος, γελαστός

Δ όπως διωγμένος ,δειλός, διστακτικός ,δημιουργικός

Ε όπως ενθουσιασμένος ,εκνευρισμένος, ευχαριστημένος

Ζ όπως ζηλιάρης, αλλά και αυτός που έχει ζήλο

Η όπως ηρωικός ,ήρεμος, ήσυχος

Θ όπως θυμωμένος ,θλιμμένος ,θαυμάσιος

Ι όπως ιδιαίτερος

Κ όπως κρυμμένος, κρυφός, καθαρός

Λ όπως λυπημένος, λυπητερό

Μ όπως μαγικός, μαγευτικός, μαχητικός, μπερδεμένος

Ν όπως νευρικός, νέος

Ξ όπως ξεχωριστός

Ο όπως ονειρεμένος, ονειρικός ,οργισμένος

Π όπως παράξενος, πικραμένος

Ρ όπως ριγμένος

Σ όπως συμμαζεμένος, σιγανός

Τ όπως τρελαμένος ,τιποτένιος

Υ όπως υπαίτιος, υποκριτικός

Φ όπως φιλικός, φαρμακερός ,φανταστικός

Χ όπως χαμογελαστός, χαρισματικός ,χαρούμενος

Ψ όπως ψυχικός ,ψαρωμένος

Ω όπως ωραίος

ΖΩΓΡΑΦΙΖΩ ΑΥΤΟ ΠΟΥ ΜΕ ΕΝΟΧΛΕΙ ΣΤΟΥΣ ΑΛΛΟΥΣ

ΓΡΑΦΩ ΤΙ ΘΑ ΤΟΥΣ ΕΛΕΓΑ ΚΑΙ ΤΟ ΡΙΧΝΩ ΣΤΟ ΚΟΥΤΙ

ΤΟ ΚΟΥΤΙ ΤΩΝ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΩΝ(ΔΙΑΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ).

Η ΣΧΕΣΗ ΜΑΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΑΛΛΟΥΣ

ΖΩΓΡΑΦΙΖΩ ΤΟ ΚΟΜΜΑΤΙ ΤΟΥ ΕΑΥΤΟΥ ΜΟΥ ΠΟΥ ΔΕΝ ΜΟΥ ΑΡΕΣΕΙ ΜΕ ΤΗΝ ΤΕΧΝΙΚΗ ΤΟΥ ΚΟΛΑΖ ΦΤΙΑΧΝΩ ΤΟ ΑΛΛΟ ΜΙΣΟ ΜΟΥ ΚΟΜΜΑΤΙ.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ (ΔΕΚΤΕΣ ΟΛΕΣ ΟΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ - ΑΦΟΒΑ)

ΟΝΟΜΑ

ΕΠΩΝΥΜΟ

ΑΥΤΟΠΡΟΣΩΠΟΓΡΑΦΙΑ 1 (απαντώ σε όσα επιθυμώ)

.....

Αν ήμουν εποχή ,θα ήμουν.....

Αν ήμουν χώρα θα ήμουν.....

Αν ήμουν επίθετο, θα ήμουν.....

Αν ήμουν ουσιαστικό ,θα ήμουν.....

Αν ήμουν συναίσθημα ,θα ήμουν.....

Συνήθως νιώθω.....

Μου αρέσει να .....

Εύχομαι να.....

Ζωγράφισε κάτι από τον εαυτό σου

ΑΥΤΟΠΡΟΣΩΠΟΓΡΑΦΙΑ 2

ΕΥΧΟΜΑΙ ΝΑ .....

ΔΕ ΘΕΛΩ ΝΑ .....

ΤΟ ΠΙΟ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ ΠΡΑΓΜΑ ΣΤΗ ΖΩΗ ΜΟΥ ΕΙΝΑΙ.....

ΤΟ ΜΕΡΟΣ ΠΟΥ ΠΡΟΤΙΜΩ ΝΑ ΠΗΓΑΙΝΩ ΕΙΝΑΙ.....

ΑΥΤΟ ΠΟΥ ΘΥΜΑΜΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ ΠΟΥ ΠΕΡΑΣΕ ΕΙΝΑΙ.....

ΦΟΒΑΜΑΙ ΝΑ .....

ΤΑ ΣΠΟΡ ΠΟΥ ΜΟΥ ΑΡΕΣΟΥΝ ΕΙΝΑΙ .....

ΟΙ ΑΘΛΗΤΕΣ ΠΟΥ ΜΟΥ ΑΡΕΣΟΥΝ ΕΙΝΑΙ .....

ΤΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΠΟΥ ΜΟΥ ΑΡΕΣΟΥΝ ΕΙΝΑΙ.....

Η ΕΚΠΟΜΠΗ ΠΟΥ ΠΡΟΤΙΜΩ ΝΑ ΒΛΕΠΩ ΕΙΝΑΙ.....

ΑΝ ΗΜΟΥΝ ΛΟΥΛΟΥΔΙ ΘΑ ΗΜΟΥΝ.....
ΑΝ ΗΜΟΥΝ ΒΙΒΛΙΟ ΘΑ ΗΜΟΥΝ .....
ΑΝ ΗΜΟΥΝ ΧΡΩΜΑ ΘΑ ΗΜΟΥΝ.....ΚΑΙ ΘΑ ΕΝΙΩΘΑ.....
Η ΜΑΜΑ ΜΟΥ ΘΑ ΗΘΕΛΕ ΝΑ ΜΕ ΚΑΜΑΡΩΣΕΙ.....
Ο ΜΠΑΜΠΑΣ ΜΟΥ ΘΑ ΗΘΕΛΕ ΝΑ ΜΕ ΔΕΙ.....
ΕΓΩ ΟΜΩΣ ΘΑ ΗΘΕΛΑ ΝΑ.....
ΠΕΡΝΩ ΤΟΝ ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΧΡΟΝΟ ΜΟΥ ΜΕ.....
ΜΟΥ ΑΡΕΣΕΙ Η..... ΜΟΥΣΙΚΗ
ΤΟ ΑΓΑΠΗΜΕΝΟ ΜΟΥ ΚΟΜΜΑΤΙ ΕΙΝΑΙ.....
ΤΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ ΠΟΥ ΘΑ ΗΘΕΛΑ ΝΑ ΑΚΟΛΟΥΘΗΣΩ ΕΙΝΑΙ.....
ΝΟΜΙΖΩ ΠΩΣ Η ΦΙΛΙΑ ΕΙΝΑΙ.....
ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΠΟΥ ΔΙΑΒΑΣΑ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΚΑΙ ΕΝΘΟΥΣΙΑΣΤΗΚΑ ΕΙΝΑΙ
ΤΑ ΤΡΙΑ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΑ ΠΡΑΓΜΑΤΑ ΣΤΗ ΖΩΗ ΜΟΥ ΕΙΝΑΙ.....
ΠΙΣΤΕΥΩ ΠΩΣ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΘΑ ΕΠΡΕΠΕ ΝΑ.....
ΝΟΜΙΖΩ ΠΩΣ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΕΙΝΑΙ.....
ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΠΟΥ ΖΩ ΜΕ ΕΝΟΧΛΕΙ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ.....
ΘΕΛΩ ΝΑ ΜΠΟΡΩ ΝΑ ΜΑΘΑΙΝΩ ΝΕΑ ΠΡΑΓΜΑΤΑ ΟΠΩΣ.....
ΟΤΑΝ ΕΙΜΑΙ ΜΟΝΟΣ ΝΙΩΘΩ.....
ΟΤΑΝ ΕΙΜΑΙ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΝΙΩΘΩ .....
ΘΑ ΗΘΕΛΑ ΟΙ ΦΙΛΟΙ ΜΟΥ ΝΑ ΜΕ ΦΩΝΑΖΟΥΝ.....
ΟΠΩΣ.....

ΑΥΤΟΠΡΟΣΩΠΟΓΡΑΦΙΑ 3

ΜΕ ΛΕΝΕ .....ΟΠΩΣ (γράψε ένα επίθετο που να σε χαρακτηρίζει)

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ

ΤΑΞΗ

ΥΨΟΣ

ΒΑΡΟΣ

ΧΡΩΜΑ ΜΑΤΙΩΝ

ΧΡΩΜΑ ΜΑΛΛΙΩΝ

ΦΥΛΟ

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ

Εγώ μοιάζω με.....

Το αγαπημένο μου παιχνίδι είναι.....

Οι καλύτεροι μου φίλοι-φίλες είναι.....

Μου αρέσει πολύ να.....

Θυμώνω όταν.....

Όταν μεγαλώσω ,θέλω να γίνω.....

Κλείνω τα μάτια και φαντάζομαι πως.....

Αν ήμουν χρώμα, θα ήμουν .....

Αν ήμουν φαγητό, θα ήμουν(να αρχίζει με το πρώτο γράμμα του ονόματός σου)

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ: Ο ΚΟΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΜΕΙΣ

10 ΠΡΑΓΜΑΤΑ ΠΟΥ ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΑΛΛΑΞΟΥΝ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ ΜΑΣ

ΝΑ ΣΥΖΗΤΑΤΕ ΔΙΟΤΙ.....

ΝΑ ΒΑΖΕΤΕ ΤΗ ΦΙΛΙΑ ΨΗΛΑ ΔΙΟΤΙ.....

ΝΑ ΜΗΝ ΕΙΣΤΕ ΑΓΕΝΕΙΣ ΔΙΟΤΙ.....

ΝΑ ΜΗΝ ΥΠΟΤΙΜΑΤΕ ΤΟ ΚΑΚΟ ΔΙΟΤΙ.....

ΝΑ ΕΝΗΜΕΡΩΝΕΣΤΕ ΔΙΟΤΙ.....

ΝΑ ΔΙΑΒΑΖΕΤΕ ΔΙΟΤΙ.....

ΝΑ ΜΗΝ ΑΡΝΕΙΣΤΕ ΤΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΔΙΟΤΙ.....

ΝΑ ΑΓΩΝΙΖΕΣΤΕ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ ΔΙΟΤΙ.....

ΣΑΣ ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ ΠΟΛΥ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΑΣ

Ο ΔΟΝ ΚΙΧΩΤΗΣ

Ο ΜΙΚΡΟΣ ΠΡΙΓΚΙΠΑΣ

ΚΑΙ Η ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗ ΜΑΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ

ΤΙ ΕΓΙΝΕ ΣΤΟ ΤΕΛΟΣ...

Με λίγα λόγια η εργασία μας για να την ξαναθυμηθούμε...

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΓΙΑΤΙ ΜΕ ΤΗ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ;

ΓΙΑΤΙ ΜΕ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ;

Το σχολείο μας-το 4^ο Δημοτικό Σχολείο Κατερίνης αριθμεί γύρω στα 250 παιδιά με αρκετές διαφορές ως προς το οικονομικό, μορφωτικό και κοινωνικό επίπεδο. Οι διαφορές αυτές παρουσιάζονται και εκδηλώνονται έντονα στις διαπροσωπικές σχέσεις μέσα στο σχολικό και όχι μόνο χώρο με ολέθρια αποτελέσματα τις περισσότερες φορές. Ιδιαίτερα αν τα παιδιά δεν είναι σε θέση να διαχειρίζονται τα συναισθήματά τους παρατηρείται μια επιθετική συμπεριφορά, που έχει αντίκτυπο στην ομαλότητα της σχολικής ζωής. Παρουσιάζεται ποικιλία προσωπικοτήτων και συνεπώς, ανάγκη για αρμονική συνύπαρξη και αλληλοκατανόηση. Ασφαλιστική δικλείδα, η αναγνώριση των συναισθημάτων καθώς και η ανάπτυξη της συναισθηματικής τους νοημοσύνης με κυρίαρχο στόχο την κατάκτηση της παρρησιακής συμπεριφοράς τόσο του εαυτού τους όσο και των άλλων συμμαθητών τους. Τα αναμενόμενα αποτελέσματα της ενασχόλησής μας θα αποτελέσουν μια καλή ίσως τεχνική διαχείρισης της συναισθηματικής ανθεκτικότητας των παιδιών μας που θα τους επιτρέψει να αντιμετωπίζουν αποτελεσματικά μια δύσκολη κατάσταση και τα αρνητικά συναισθήματα που αυτή συνεπάγεται. Θα μάθουν τρόπους να αντιμετωπίζουν τις ανησυχίες τους, τα προβλήματα ανάμεσά τους υιοθετώντας διάφορους τρόπους αντικατάστασης των αρνητικών σκέψεων με θετικές, αναλύοντας τα προβλήματα σε μικρότερα κομμάτια και σταδιακά αντιμετωπίζοντας τα. Το προτεινόμενο πρόγραμμα αγωγής υγείας βοηθά κι εμάς τους εκπαιδευτικούς να εκτιμήσουμε τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι μαθητές στη συναισθηματική ανάπτυξή τους και να τους βοηθήσουμε αξιοποιώντας ή τροποποιώντας το προτεινόμενο υλικό ανάλογα με τις ανάγκες μας στο πλαίσιο είτε διαφόρων μαθημάτων είτε της ευέλικτης ζώνης.

Η δημιουργία αυτού του προγράμματος βασίστηκε στο κίνημα της συναισθηματικής και κοινωνικής αγωγής των παιδιών, η οποία έχει ως κύριο στόχο τη διαχείριση του συναισθήματος. Οι συναισθηματικές και κοινωνικές δεξιότητες των παιδιών μπορούν να καλλιεργηθούν, ώστε τα παιδιά να ενσωματώσουν τα πλεονεκτήματα αυτών των δεξιοτήτων, που έχουν άμεση σχέση

με την επιτυχία τους στη ζωή. Το πρόγραμμα αγωγής υγείας στοχεύει στην προαγωγή της συναισθηματικής ανθεκτικότητας, μιας ικανότητας η οποία επιτρέπει σε ένα άτομο μια ομάδα ή ένα δίκτυο να εμποδίζει, να ελαχιστοποιεί ή να υπερνικά τις καταστροφικές συνέπειες μιας δύσκολης κατάστασης. Στοχεύει στην αντιμετώπιση από τη μια μεριά εκείνων των συμπτωμάτων που την αναχαιτίζουν και από την άλλη ,στην ενίσχυση εκείνων των χαρακτηριστικών που την ενδυναμώνουν.

Το περιεχόμενο της εργασίας περιλαμβάνει :

Γνωριμία με τα συναισθήματα, διάκριση ,αναγνώριση και τρόπο εκδήλωσής τους

Τη κατανόηση της σχέσης ανάμεσα στη συμπεριφορά, στη σκέψη και στα συναισθήματα.

. Τη γνωριμία και την αντιμετώπιση των αρνητικών σκέψεων

Την αντιμετώπισή παρόμοιων καταστάσεων από ήρωες-πρότυπα

Την εκπαίδευσή τους να αντιμετωπίζουν τέτοιες καταστάσεις στο χώρο του σχολείου με τη βοήθεια μικρών ιστοριών και μιμητικών ρόλων

Το πρόγραμμα βασίστηκε στη θεωρία κυρίως της Γνωσιακής Συμπεριφοριστικής σε συνδυασμό με τη θεωρία της πρόσληψης στη λογοτεχνία. Χρησιμοποιήθηκε η ομαδοσυνεργατική μέθοδος και η ενεργητική ακρόαση στα πλαίσια της βιωματικής μάθησης. Έχει εφαρμοστεί σε μαθητές ηλικίας 12 ετών και στα τμήματα Στ1 του 2008-2009 και Στ2 του 2009-2010 του 4^{ου} Δημοτικού Σχολείου Κατερίνης.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Κατασκευή προσωπικής ταυτότητας

Αυτοπαρουσιάσεις -αυτοπροσωπογραφίες

Παιγνίδια ρόλων (ΓΟΝΕΙΣ –ΠΑΙΔΙΑ ΔΑΣΚΑΛΟΣ-ΠΑΙΔΙΑ. ΑΝΗΣΥΧΙΕΣ-ΑΓΩΝΙΕΣ-ΦΟΒΟΙ-ΣΚΕΨΕΙΣ)

Δραστηριότητες και παιγνίδια στον κύκλο(αφή ,αγκαλιά ,συνεργασία ,νίκη)

Αλφαβήτα των συναισθημάτων-σαλάτα των ονομάτων

Κουτί των παραπόνων μας

Θεατρικό παιγνίδι παντομίμα συναισθημάτων αναπαράσταση καταστάσεων που προκαλούν ποικίλα συναισθήματα, μάσκες συναισθημάτων, ιστορίες στις οποίες μπαίνω στη θέση του ΜΙΚΡΟΥ ΠΡΙΓΚΙΠΑ ΚΑΙ ΤΟΥ ΔΟΝ ΚΙΧΩΤΗ Ενσυναίσθηση-αλλαγή της ιστορίας Τετράδιο συναισθημάτων-κατασκευή χειροποίητου βιβλίου εικονογράφηση των συναισθημάτων τους-πότε, πού, πώς τα εκδηλώνω - τι θα έκανα στη θέση του άλλου .Κατασκευή παιγνιδιών ,αισθητική προσέγγιση έργων

τέχνης που εκφράζουν συναισθήματα(φωτογραφίες ,βίντεο, λογοτεχνία, ταινίες), συγγραφή ποιημάτων με την τεχνική του leit-motiv ,στίχους με μουσική επένδυση, παιχνίδια παντομίμας, πέτρα

στη λίμνη ,τράπουλα του Πρόπ παραμύθι των συναισθημάτων, διαλόγους συναισθημάτων ,το κρυφό των συναισθημάτων σύνταξη ερωτηματολογίου και αξιολόγησης του προγράμματος

ΑΡΧΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Καταγραφή των καθημερινών συγκρούσεων στο σχολείο από τις ομάδες εργασίας σε συνεργασία με τη δασκάλα της τάξης ώστε να εντοπιστεί η σοβαρότητα του προβλήματος .Αξιολόγηση των αποτελεσμάτων ,συζήτηση και ανακοίνωσή τους στις ομάδες δράσης.

ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Κάθε ομάδα καθορίζει τακτή ώρα στο πρόγραμμα το εβδομαδιαίο-συνήθως σε κάποιο μεγάλο διάλειμμα -όπου τα παιδιά ασχολούνται με δραστηριότητες του προγράμματος στη μορφή κύκλου Στη ώρα αυτή ενσωματώνεται η διδασκαλία του θεατρικού παιχνιδιού-όπως: « με λένε Μαρία, όπως μαγευτική».Κάθε 15 μέρες γίνεται συντονισμός εργασιών και αποτίμηση όλων αυτών.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ

Με το τέλος κάθε συνάντησης γίνεται αξιολόγηση είτε με τη μορφή αφήγησης είτε με τη μορφή ερωτηματολογίου ημερολογίου Ζωγραφίζουν τα συναισθήματά τους με χρώματα της επιλογής τους.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ

Αξιολόγηση της συχνότητας και της σοβαρότητας των συγκρούσεων που καταγράφηκαν από τότε που άρχισε το πρόγραμμα .Ο βαθμός επιτυχίας των εκδηλώσεων καθώς και μελέτη των ερωτηματολογίων που δόθηκαν

για συμπλήρωση στους γονείς.

ΕΠΕΙΔΗ ΤΟ ΟΥΣΙΩΔΕΣ ΕΙΝΑΙ ΑΟΡΑΤΟ ΣΤΟ ΜΑΤΙ ΘΕΛΟΥΜΕ ΝΑ ΠΙΣΤΕΥΟΥΜΕ ΠΩΣ ΤΗΝ ΟΥΣΙΑ ΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΘΑ ΤΗ ΔΕΙ Η ΚΑΡΔΙΑ..

ΤΙ ΕΙΠΑΝ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ

«ΘΑ ΕΠΡΕΠΕ ΝΑ ΤΟ ΚΑΝΑΜΕ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΡΧΗ ΤΟΥ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ

Η ΜΟΥΣΙΚΗ ΠΟΥ ΑΚΟΥΣΑΜΕ (Μ. ΦΡΑΓΚΟΥΛΗ ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΗΠΟ ΤΩΝ ΕΥΧΩΝ-Ο ΜΙΚΡΟΣ ΠΡΙΓΚΙΠΑΣ ΤΟΥ ΚΥΠΟΥΡΓΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΛΕΝΑΣ ΠΛΑΤΩΝΟΣ) ΜΑΣ ΕΚΑΝΕ ΝΑ ΝΙΩΣΟΥΜΕ ΠΙΟ ΕΥΧΑΡΙΣΤΑ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΗ.»

« ΕΙΧΑΜΕ ΕΝΑ ΠΙΟ ΕΥΧΑΡΙΣΤΟ ΚΛΙΜΑ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ.»

«ΚΑΝΑΜΕ ΦΙΛΟ ΤΟ ΜΙΚΡΟ ΠΡΙΓΚΙΠΑ»

«ΕΙΔΑΜΕ ΤΟΥΣ ΑΛΛΟΥΣ ΣΑΝ ΤΟΝ ΕΑΥΤΟ ΜΑΣ»

«ΕΧΟΥΜΕ ΜΑΘΕΙ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΟ ΜΙΚΡΟ ΜΑΣ ΠΡΙΓΚΙΠΑ ΟΤΙ ΔΕΝ ΕΙΜΑΣΤΕ ΟΛΟΙ ΙΔΙΟΙ ΑΛΛΑ ΟΛΟΙ ΑΞΙΖΟΥΜΕ ΤΟ ΙΔΙΟ»

«ΜΟΥ ΑΡΕΣΕΙ ΓΙΑΤΙ ΜΑΘΑΙΝΟΥΜΕ ΟΤΙ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΩΡΑΙΟ ΝΑ ΛΕΜΕ ΚΑΤΙ ΑΣΧΗΜΟ ΣΤΟΝ ΑΛΛΟ ΚΑΙ ΔΕΝ ΕΙΜΑΣΤΕ ΟΛΟΙ ΙΔΙΟΙ ΣΤΟ ΠΩΣ ΝΙΩΘΟΥΜΕ ΟΤΑΝ ΚΑΠΟΙΟΣ ΜΑΣ ΠΡΟΣΒΑΛΕΙ

«ΝΙΩΘΩ ΝΑ ΞΕΜΠΕΡΔΕΥΩ ΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΜΕ ΤΟΥΣ ΣΥΜΜΑΘΗΤΕΣ ΜΟΥ ΚΑΙ ΜΠΟΡΩ ΝΑ ΕΚΦΡΑΣΩ ΤΑ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΑ ΜΟΥ -ΕΜΑΘΑ ΚΑΙ ΤΙΣ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΕΣ ΛΕΞΕΙΣ.»

«ΑΠΟ ΑΥΤΑ ΤΑ ΠΑΙΓΝΙΔΙΑ ΕΜΑΘΑ ΝΑ ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΑΙ ΤΟ ΧΑΛΑΚΙ ΜΕ ΤΑ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΑ ,Η ΑΛΦΑΒΗΤΑ ΜΟΥ ΕΜΑΘΕ ΠΟΛΛΑ»

«ΜΟΥ ΑΡΕΣΟΥΝ ΤΑ ΠΑΙΓΝΙΔΙΑ ,ΟΙ ΣΥΖΗΤΗΣΕΙΣ ΜΑΣ ΚΑΙ ΤΟ ΟΤΙ ΚΑΝΟΥΜΕ ΤΟΥΣ ΑΛΛΟΥΣ ΝΑ ΝΙΩΘΟΥΝ ΚΑΛΥΤΕΡΑ ΚΑΙ ΕΚΕΙΝΟΙ ΕΜΑΣ.»

ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ ΤΗ ΜΟΥΣΙΚΟ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΜΑΣ ΚΥΡΙΑ ΕΛΕΝΗ ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΥ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΩΝ ΤΡΑΓΟΥΔΙΩΝ.

ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΤΟΥ ΣΤ1, 2008-2009

ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΤΟΥ ΣΤ2, 2009-2010